

Asia: VN/1195/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) pitää välttämättömänä suojelutyön turvaamista työtaistelutilanteissa pysyvällä lainsäädännöllä. Ydinvoimalla tuotetaan Suomessa noin 40 % kaikesta Suomessa tuotetusta sähköstä ja ydinvoimatuotannon keskeytykset voivat melko lyhytkestoisinakin aiheuttaa vakavaa vaaraa yhteiskunnan toimintojen jatkuvuudelle.

Ydinvoiman käytössä on aina huomioitava turvallisuusnäkökohdat ja pahimmillaan työtaistelut voivat vaikuttaa laitoksen turvallisuuteen. Ydinenergian tuotanto on luvanvaraista ja edellyttää lisensoidun osaavan henkilöstön ympärivuorokautista toimintaa. Ydinlaitosta ei edes niin sanotussa sammutetussa tilassa voida jättää ilman osaavan ja siihen luvitetun henkilöstön läsnäoloa.

Ydinenergian käytöstä ja sen turvallisuusvaatimuksista on säädetty ydinenergialaissa (990/1987). Lain 8 §:n mukaan ydinenergian käyttö on kielletty ilman lupaa. Lain 7 a §:n pykälän mukaan turvallisuus on pidettävä niin korkealla tasolla kuin käytännöllisin toimenpitein on mahdollista.

Ydinvoimalaitoksen turvallisuus tulee taata kaikissa laitoksen käyttötiloissa. Ydinenergian käytön turvaamiseksi luvanhaltijat (TVO ja Posiva) ovat luoneet toimintaansa ohjaavan ohjeiston ja menettelyt, jotka valvova viranomainen Säteilyturvakeskus on arvioinut ja hyväksynyt. Ydinenergian turvallinen käyttö edellyttää, että laitoksella on jatkuvasti minimivahvuinen viranomaisvaatimusten edellyttämä, ammatilliset pätevyydet omaava organisaatio.

Käyttöorganisaation lisäksi turvallisen ydinvoimalaitostoiminnan varmentamisen edellytyksenä ovat riittävät käynnissäpitotoimintoja suorittavat organisaatiot. Näillä tarkoitetaan mm. ennakoivaa kunnossapitoa, korjaavaa kunnossapitoa, tarkastustoimintaa, säteilysuojelua, kemian toimintoja, ydinpolttoaineen käsittelytoimintoja ja ydinjätteen käsittelytoimintoja sekä kaikkia näitä toimintoja tukevat tukitoiminnot. Edellä luetellun lisäksi on lukuisia muita turvallisuuden kannalta keskeisiä tehtäväalueita, kuten esimerkiksi Olkiluodon turvallisuudesta vastaava turva- ja palokuntaorganisaatio. Työtaistelutoimenpide kuten lakko, koskiessaan OL1–OL3 laitossyksiköiden henkilöstöä, vaarantaisi ydinenergian turvallisen ja luotettavan käytön sekä lisäisi riskiä henkilöturvallisuuden vaarantumiselle.

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n (ET) lausuntoon, että käytännössä kaikkien lakiesityksen 8 d §:ssä mainittujen oikeushyvien toteutuminen vaarantuu, jos sähkön saatavuuteen tulisi työtaistelun vuoksi vakavia häiriöitä tai suoranaisia keskeytyksiä.

TVO on samaa mieltä ET:n lausunnon kanssa siitä, että ehdotettu lainsäädäntö sinänsä tarpeellinen ja välttämätön, mutta se ei ehdotetussa muodossaan turvaa riittävästi suojelutyön järjestämistä ja lakiesityksessä mainittujen oikeushyvien toteutumista työtaistelutilanteissa.

1 §

Ei lausuttavaa

3 §

Ei lausuttavaa

8 c §

Ei lausuttavaa

8 d §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

TVO lisäksi ehdottaa, että ”liikennepolttonesteiden toimitusta” koskevaan kohtaan sisältyy myös ne polttoaineet, joilla varmistetaan voimalaitosten turvallisuustoimintoihin tarkoitettujen varavoimalähteiden toimintakyky.

8 e §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

8 f §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

8 g §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

18 a §

Ei lausuttavaa

18 b §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

18 c §

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

18 d §

Ei lausuttavaa

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko työmarkkinoilla kohdattu ongelmia suojelutyöhön liittyen.

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon, jossa selkeästi todetaan myös ydinvoimalaitoksia koskevat erityisongelmat. Näistä syistä TVO:lla on ollut haasteita työtaistelutoimenpiteestä aiheutuvan tilannekuvan muodostamisessa ja se on aiheuttanut hankaluuksia töiden järjestelyjen suhteen.

Onko hätätyötä koskevaa sääntelyä tarpeen muuttaa ottaen huomioon lakiehdotukset ja jos on, millä tavalla?

TVO viittaa tässä Energiateollisuus ry:n lausuntoon.

Oikeusministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä (ml. oikeudenkäymiskaaren ja ulosottokaaren säännösten soveltuminen), ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastaisesta työtaistelusta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen liittyvistä kysymyksistä (vahingonkorvauslain soveltuminen) sekä kaksoisrangaistavuuden kiellon soveltumisesta tilanteessa, jossa työtaistelu olisi sekä työrauhavelvollisuuden vastainen että ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastainen.

-

Asianajajaliittoa pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä.

-

Poikola Juha
Teollisuuden Voima OYJ